

อิทธิพลของการพัฒนาทักษะ Soft Skills ผ่านรายวิชาศึกษาทั่วไปที่มีต่อความพร้อม ในการทำงานของนักศึกษามหาวิทยาลัยนครพนม

The Influence of Soft Skills Development through General Education Courses on Work Readiness of Nakhon Phanom University Students

เตือนใจ สิงห์สุ
Tuenjai Singso

กองบริหารวิชาการ มหาวิทยาลัยนครพนม
167 ตำบลนารายณ์ อำเภอมือเมือง จังหวัดนครพนม 48000
Academic Administration Division, Nakhon Phanom University
167/2 Naratchakwai, Mueang Nakhon Phanom, Nakhon Phanom 48000
tuenjai.123@npu.ac.th

Received: 05/01/2026, Revised: 16/06/2026, Accepted: 29/06/2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบอิทธิพลของการพัฒนาทักษะ Soft Skills ผ่านการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปต่อความพร้อมในการทำงานของนักศึกษามหาวิทยาลัยนครพนม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยนครพนม จำนวน 352 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะความสามารถในการปรับตัว ทักษะด้านจริยธรรมในการทำงาน และทักษะการคิดและการแก้ปัญหา มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา ในขณะที่ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการสารสนเทศและทักษะการสื่อสาร ไม่พบอิทธิพลโดยตรงต่อความพร้อมในการทำงาน นอกจากนี้ เพศและอายุไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ต่อความพร้อมในการทำงานเช่นกัน ประโยชน์ของงานวิจัยนี้ช่วยสร้างองค์ความรู้เชิงประจักษ์เกี่ยวกับบทบาทของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปในการพัฒนาทักษะ Soft Skills ที่ส่งเสริมความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะของบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศในระยะยาว

คำสำคัญ ทักษะซอฟต์แวร์, ความพร้อมในการทำงาน, วิชาศึกษาทั่วไป, อุดมศึกษา

Abstract

This study aimed to examine the effects of soft skills development through general education courses on the work readiness of students at Nakhon Phanom University. A quantitative research design was employed. The sample consisted of 352 students from Nakhon Phanom University. Data were collected using an online questionnaire and analyzed using descriptive statistics and multiple regression analysis. The results indicated that leadership skills, adaptability skills, work ethics skills, and critical thinking and problem-solving skills had significant effects on students' work readiness. In contrast, lifelong learning and information management skills and communication skills did not have a direct effect on work readiness. In addition, gender and age were found to have no effect on work readiness. The findings provided empirical evidence on the role of general education courses in developing soft skills that enhanced students' work readiness. The results could be used as guidelines for curriculum development, instructional design, and

the organization of co-curricular activities to strengthen graduates' competencies and attributes in alignment with labor market demands and long-term national development.

Keywords: Soft Skills, Work Readiness, General Education Courses, Higher Education

1. บทนำ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา รัฐบาลไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะ Soft Skills ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากทักษะเหล่านี้ เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ การแก้ปัญหา และการปรับตัว ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของบัณฑิตให้สามารถประสบความสำเร็จในตลาดแรงงาน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ [1] การพัฒนากำลังคนในยุคปัจจุบันไม่อาจพึ่งพาเพียงความรู้เชิงวิชาการหรือทักษะทางเทคนิคเพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องบูรณาการทักษะเชิงสังคมและการทำงานร่วมกันเข้าไปด้วย ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาศึกษาทั่วไปที่มุ่งเน้นการพัฒนา Soft Skills จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถสร้างบัณฑิตที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะด้านการทำงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและการพัฒนาประเทศในระยะยาว

มหาวิทยาลัยนครพนมมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยยึดปรัชญาการศึกษาที่เน้นการสร้างผู้มีจิตสาธารณะควบคู่กับทักษะการทำงานในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับอัตลักษณ์ “มีจิตสาธารณะ พร้อมทักษะการทำงาน” [2] การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปจึงมุ่งบูรณาการทักษะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร ภาษา เทคโนโลยีดิจิทัล การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ รายวิชาศึกษาทั่วไปยังเป็นกลไกสำคัญในการเตรียมบัณฑิตให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการเข้าสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรมและอุตสาหกรรม New S-Curve ที่ประเทศชาติกำลังขับเคลื่อน เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน [3] ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยนครพนม จึงมิได้เป็นเพียงการถ่ายทอดความรู้เชิงพื้นฐาน แต่เป็นการสร้างสมรรถนะที่ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ คุณธรรม และคุณลักษณะเฉพาะ ที่จะทำให้นักศึกษามีความพร้อมในการประกอบอาชีพ และเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

การพัฒนาทักษะ Soft Skills หมายถึง การเสริมสร้างทักษะที่ไม่ใช่เชิงวิชาการหรือวิชาชีพโดยตรง เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ความคิดเชิงวิพากษ์ การปรับตัว และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและความสำเร็จในการทำงาน งานวิจัยในบริบทไทยชี้ว่า Soft Skills ช่วยให้นักเรียนและนักศึกษาทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ [1,4] ในศตวรรษที่ 21 Soft Skills ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญควบคู่กับ Hard Skills โดยเฉพาะในบริบทดิจิทัลและโลกาภิวัตน์ งานวิจัยพบว่า Soft Skills เช่น การสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาเชิงซับซ้อน การรู้เท่าทันดิจิทัล ความรับผิดชอบต่อสังคม และการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัล และเป็นทักษะที่สถานประกอบการคาดหวังจากบัณฑิตสมัยใหม่ [5-7] นอกจากนี้ ยังพบว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนา Soft Skills มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา ดังนั้น การบูรณาการ Soft Skills เข้ากับกระบวนการเรียนการสอนจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานในศตวรรษที่ 21 [1,7]

งานวิจัยนี้ใช้กรอบแนวคิดของ สุรรัตน์ ตลับเงิน และคณะ [7] ซึ่งกำหนดองค์ประกอบของ Soft Skills ไว้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการสารสนเทศ หมายถึง ความสามารถในการแสวงหา คัดกรอง และใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) ทักษะการเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการกำหนดทิศทาง บริหารจัดการงานและบุคคล รวมถึงการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล 3) ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูลและความคิดได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม 4) ทักษะความสามารถในการปรับตัว หมายถึง ความยืดหยุ่นและการปรับเปลี่ยนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ 5) ทักษะด้านจริยธรรมในการทำงาน หมายถึง การยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักคุณธรรม และ 6) ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์และตัดสินใจแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยองค์ประกอบดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญในการเสริมสร้างความพร้อมในการทำงานและความสำเร็จในอาชีพของนักศึกษา

ความพร้อมในการทำงาน หมายถึง ระดับความสามารถของนักศึกษาในการนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับจากกระบวนการเรียนการสอนและประสบการณ์ทางการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความพร้อมดังกล่าวมิได้จำกัดอยู่เพียงความรู้เชิงวิชาการหรือทักษะทางวิชาชีพเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ตลอดจนคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ เจตคติ และค่านิยมในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต ความพร้อมในการทำงานจึงสะท้อนถึงศักยภาพของบัณฑิตในการเริ่มต้นการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา และสามารถปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ งานวิจัยของ ประทีป กาลเชื้อ และคณะ [5] อธิบายว่าความพร้อมในการทำงานยังเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับปัจจัยแวดล้อมทางการศึกษา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความเชี่ยวชาญและบทบาทของอาจารย์ผู้สอน การสนับสนุนด้านวิชาการและกิจกรรมนักศึกษา รวมถึงการให้บริการและคำแนะนำด้านอาชีพ ซึ่งล้วนมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการทำงานของนักศึกษา ก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน ทั้งนี้ ความพร้อมในการทำงานยังสะท้อนถึงความสามารถของนักศึกษาในการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และการปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความก้าวหน้าในสายอาชีพ และการสร้างคุณค่าให้แก่องค์กรและสังคมโดยรวม

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทักษะ Soft Skills ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้บัณฑิตมีความพร้อมในการทำงานอย่างแท้จริง เนื่องจากความรู้เชิงวิชาการหรือทักษะทางเทคนิคเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอต่อการเผชิญกับสภาพแวดล้อมการทำงานในศตวรรษที่ 21 [4] การมีทักษะด้านการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การปรับตัว ภาวะผู้นำ จริยธรรมในการทำงาน และการแก้ปัญหา จะช่วยเสริมให้บัณฑิตสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมั่นใจ ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และมีศักยภาพในการเติบโตในสายอาชีพ รวมทั้งเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการวิจัยที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับบทบาทของ Soft Skills ต่อการพัฒนาด้านบัณฑิต แต่ยังคงขาดหลักฐานเชิงประจักษ์ที่อธิบายบทบาทของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปในฐานะกลไกสำคัญในการพัฒนาทักษะดังกล่าวอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังไม่ปรากฏความชัดเจนว่า Soft Skills ในมิติใดที่สามารถเป็นตัวทำนายความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในบริบทของมหาวิทยาลัยนครพนม ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาช่องว่างดังกล่าว โดยทดสอบอิทธิพลของการพัฒนาทักษะ Soft Skills ผ่านรายวิชาศึกษาทั่วไปที่มีต่อความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา ทั้งนี้ ผลการวิจัยจะช่วยให้เกิดความเข้าใจเชิงประจักษ์เกี่ยวกับบทบาทของรายวิชาศึกษาทั่วไปในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.1 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อทดสอบอิทธิพลของการพัฒนาทักษะ Soft Skills ผ่านรายวิชาศึกษาทั่วไป ที่มีต่อความพร้อมในการทำงานของนักศึกษามหาวิทยาลัยนครพนม

1.2 สมมติฐานการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (ดังรูปที่ 1) และกำหนดสมมติฐานรายองค์ประกอบของการพัฒนาทักษะ Soft Skills จำนวน 6 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1: การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการสารสนเทศมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพร้อมในการทำงาน

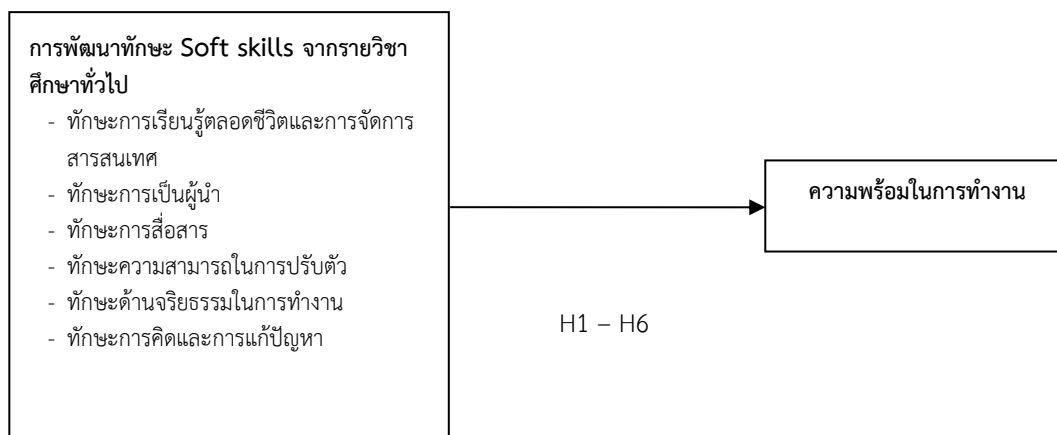
สมมติฐานที่ 2: การพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพร้อมในการทำงาน

สมมติฐานที่ 3: การพัฒนาทักษะการสื่อสารมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพร้อมในการทำงาน

สมมติฐานที่ 4: การพัฒนาทักษะด้านความสามารถในการปรับตัวมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพร้อมในการทำงาน

สมมติฐานที่ 5: การพัฒนาทักษะด้านจริยธรรมในการทำงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพร้อมในการทำงาน

สมมติฐานที่ 6: การพัฒนาทักษะการคิดและการแก้ปัญหา มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพร้อมในการทำงาน

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. วิธีการดำเนินงานวิจัย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยนครพนมชั้นปีสุดท้ายที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป ครบถ้วนแล้ว ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,039 คน โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ไปยังประชากรทั้งหมด และพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามกลับและเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 352 ชุด คิดเป็นร้อยละ 33.88 ของประชากรทั้งหมด (ดังตารางที่ 1) ซึ่งถือเป็นอัตราการตอบกลับที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับสำหรับงานวิจัยเชิงสำรวจในระดับอุดมศึกษา [8] การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2568 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2568 โดยใช้แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คณะ	จำนวนนักศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละของผู้ตอบ
คณะครุศาสตร์	341	133	39.00
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี	180	54	30.00
คณะวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ	154	42	27.27
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์	127	42	33.07
คณะวิศวกรรมศาสตร์	96	29	30.21
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	59	17	28.81
คณะวิทยาศาสตร์	30	11	36.67
คณะเกษตรและเทคโนโลยี	17	8	47.06
วิทยาลัยอาชีวศึกษา	13	6	46.15
วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศรีสงคราม	12	4	33.33
วิทยาลัยการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ	9	5	55.56
วิทยาลัยการbin การศึกษา และวิจัยนานาชาติ	1	1	100.00
รวม	1,039	352	33.88

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามออนไลน์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา จัดทำในรูปแบบคำถามแบบรายการตรวจสอบ (Checklist) เพื่อให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่ตรงกับตนเอง ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะ Soft Skills ผ่านรายวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 24 ข้อ และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในการทำงาน จำนวน 8 ข้อ โดยตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ใช้มาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert

Scale) 5 ระดับ ซึ่งกำหนดให้ค่า 1 หมายถึง “น้อยที่สุด” ไล่ระดับไปจนถึงค่า 5 หมายถึง “มากที่สุด” เพื่อสะท้อนความคิดเห็นและระดับการรับรู้ของนักศึกษาได้อย่างชัดเจนและมีความเที่ยงตรงในการวัด

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม งานวิจัยนี้ได้ใช้วิธีการตรวจสอบประเมินดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค (Index of Item-Objective Congruence: IOC) [9] โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงคการวิจัย ผลการประเมินพบว่าข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ 0.50 [10] แสดงว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงคการวิจัยและมีความเหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลจริง

การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ทำโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของแต่ละข้อคำถาม พบว่า มีค่าระหว่าง 0.540 – 0.923 (ดังตารางที่ 2) ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.40 ถือได้ว่ามีคุณภาพที่ดีและสามารถอธิบายตัวแปรแฝงได้อย่างชัดเจน [11]

สำหรับการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ใช้สถิติสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) ของแต่ละตัวแปร พบว่า มีค่าระหว่าง 0.729 – 0.906 (ดังตารางที่ 2) โดยกำหนดเกณฑ์การยอมรับไม่ต่ำกว่า 0.70 ถือว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ [11]

ตารางที่ 2 สถิติเชิงพรรณนาและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	Factor Loading	Cronbach’s Alpha
ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการสารสนเทศ (LLI)	3.536	0.603	0.770 – 0.843	0.824
ทักษะการเป็นผู้นำ (LEA)	3.590	0.611	0.766 – 0.866	0.855
ทักษะการสื่อสาร (COM)	3.560	0.565	0.540 – 0.876	0.729
ทักษะความสามารถในการปรับตัว (ADP)	3.661	0.698	0.827 – 0.923	0.906
ทักษะด้านจริยธรรมในการทำงาน (ETH)	3.585	0.612	0.710 – 0.905	0.863
ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา (TPS)	3.505	0.693	0.809 – 0.888	0.868
ความพร้อมในการทำงาน (EMP)	3.615	0.571	0.683 – 0.867	0.899

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยสถิติ 2 ประเภท ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน โดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อนำเสนอภาพรวมของข้อมูลระดับการพัฒนาทักษะ Soft Skills และระดับความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา ส่วนสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อตรวจสอบอิทธิพลของการพัฒนาทักษะ Soft Skills ผ่านรายวิชาศึกษาทั่วไปที่มีต่อความพร้อมในการทำงานของนักศึกษามหาวิทยาลัยนครพนม ทั้งนี้ การเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามอย่างเป็นระบบ อันจะนำไปสู่ข้อสรุปที่มีความถูกต้องและเชื่อถือได้สำหรับการอภิปรายผลการวิจัย โดยมีสมการทางสถิติดังนี้

$$EMP = \alpha + \beta_1 LLI + \beta_2 LEA + \beta_3 COM + \beta_4 ADP + \beta_5 ETH + \beta_6 TPS + \beta_7 SEX + \beta_8 AGE + \epsilon \quad (1)$$

โดย

LLI	=	ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการสารสนเทศ
LEA	=	ทักษะการเป็นผู้นำ
COM	=	ทักษะการสื่อสาร
ADP	=	ทักษะด้านความสามารถในการปรับตัว
ETH	=	ทักษะด้านจริยธรรมในการทำงาน
TPS	=	ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา
EMP	=	ความพร้อมในการทำงาน

SEX = เพศ (ตัวแปรควบคุม)
AGE = อายุ (ตัวแปรควบคุม)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ

ตัวแปร	LLI	LEA	COM	ADP	ETH	TPS	EMP
LLI	1	0.420***	0.115**	0.070	0.517***	0.490***	0.318***
LEA		1	0.238***	0.180***	0.426***	0.186***	0.268***
COM			1	0.388***	0.032	0.093	0.206***
ADP				1	0.053	0.268***	0.300***
ETH					1	0.452***	0.329***
TPS						1	0.442***
EMP							1

*** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$

3. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

3.1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Pearson's Correlation Analysis) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการสารสนเทศ (LLI) ทักษะการเป็นผู้นำ (LEA) ทักษะการสื่อสาร (COM) ทักษะด้านความสามารถในการปรับตัว (ADP) ทักษะด้านจริยธรรมในการทำงาน (ETH) และทักษะการคิดและการแก้ปัญหา (TPS) กับตัวแปรตาม คือ ความพร้อมในการทำงาน (EMP) มีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.206 ถึง 0.442 และมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.01 นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองมีค่าอยู่ระหว่าง 0.032 ถึง 0.517 ซึ่งทุกค่ามีขนาดความสัมพันธ์ไม่เกิน 0.80 [12] แสดงให้เห็นว่า ไม่มีปัญหาความสัมพันธ์เชิงเส้นพหุคูณ (Multicollinearity) และข้อมูลมีความเหมาะสมสำหรับการนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในขั้นตอนถัดไป

3.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ทักษะการเป็นผู้นำมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพร้อมในการทำงานในระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta_2 = 0.092$, $t = 1.672$, $p < .10$) ทักษะความสามารถในการปรับตัวมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพร้อมในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta_4 = 0.164$, $t = 3.116$, $p < .01$) ทักษะด้านจริยธรรมในการทำงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพร้อมในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta_5 = 0.118$, $t = 2.000$, $p < .05$) และทักษะการคิดและการแก้ปัญหามีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพร้อมในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta_6 = 0.292$, $t = 5.047$, $p < .01$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 สมมติฐานที่ 4 และสมมติฐานที่ 6

ในทางตรงกันข้าม ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการสารสนเทศและทักษะการสื่อสาร ไม่พบอิทธิพลต่อความพร้อมในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ตัวแปรควบคุม ได้แก่ เพศและอายุ ไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อความพร้อมในการทำงานเช่นกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1 และสมมติฐานที่ 3

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	0.055	0.228		0.243	0.808
ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการสารสนเทศ (LLI)	0.058	0.061	0.058	0.943	0.346
ทักษะการเป็นผู้นำ (LEA)	0.092	0.055	0.092	1.672	0.095*
ทักษะการสื่อสาร (COM)	0.081	0.052	0.081	1.578	0.116
ทักษะความสามารถในการปรับตัว (ADP)	0.164	0.053	0.164	3.116	0.002***
ทักษะด้านจริยธรรมในการทำงาน (ETH)	0.118	0.059	0.118	2.000	0.046**
ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา (TPS)	0.292	0.058	0.292	5.047	0.000***
เพศ (SEX)	-0.027	0.104	-0.012	-0.260	0.795

ตารางที่ 4 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
อายุ (AGE)	-0.007	0.105	-0.003	-0.069	0.945
R = 0.526, R ² = 0.276, Adjusted R ² = 0.259, F = 16.373, Sig. 0.000					

*** p < 0.01, ** p < 0.05, * p < 0.10

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะความสามารถในการปรับตัวและทักษะการคิดและการแก้ปัญหา มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพร้อมในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สะท้อนให้เห็นว่าในบริบทการทำงานยุคปัจจุบัน ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม เทคโนโลยี และรูปแบบการทำงาน ตลอดจนความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ เป็นทักษะสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและพร้อมเผชิญกับความท้าทายที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่สะท้อนให้เห็นว่า ทักษะด้าน Soft Skills เป็นปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทต่อความพร้อมและความสำเร็จในการทำงาน โดยเฉพาะทักษะการปรับตัว การคิดเชิงวิเคราะห์ จริยธรรมในการทำงาน และภาวะผู้นำ ซึ่งล้วนมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและการปฏิบัติงานในบริบทจริง [6-7] ทั้งนี้ ทักษะด้านจริยธรรมและภาวะผู้นำมีส่วนช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจ และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น [5] ขณะที่ทักษะการปรับตัวและการคิดเชิงวิเคราะห์ช่วยเพิ่มความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์และการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ สะท้อนให้เห็นว่า Soft Skills เป็นองค์ประกอบเชิงบูรณาการที่สนับสนุนความพร้อมในการทำงานในสภาพแวดล้อมองค์กรยุคปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ [13-14] ยิ่งไปกว่านั้น ผลการวิจัยในอดีตยังพบว่าการพัฒนาทักษะ Soft Skills ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดการคิดอย่างเป็นระบบ [15] และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานที่สถานประกอบการจริงและส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น [16]

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการสารสนเทศ รวมถึงทักษะการสื่อสาร ไม่พบอิทธิพลต่อความพร้อมในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลดังกล่าวอาจอธิบายได้ว่า ทักษะทั้งสองด้านเป็นทักษะพื้นฐานที่นักศึกษาส่วนใหญ่มีในระดับใกล้เคียงกัน จึงไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างของความพร้อมในการทำงานอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ทักษะการสื่อสารอาจทำหน้าที่เป็นคุณลักษณะขั้นต่ำที่จำเป็นต่อการทำงานทั่วไป มากกว่าที่จะเป็นปัจจัยที่สร้างความแตกต่างเชิงศักยภาพ ขณะที่ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการสารสนเทศอาจส่งผลในลักษณะทางอ้อมหรือเสริมร่วมกับทักษะอื่นมากกว่าการมีอิทธิพลโดยตรง ทั้งนี้ สะท้อนให้เห็นว่าความพร้อมในการทำงานในบริบทปัจจุบันอาจขึ้นอยู่กับทักษะเชิงปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ได้ทันทีในการทำงานจริงเป็นสำคัญ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยบางส่วนที่พบว่าทักษะดังกล่าวมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของบัณฑิต [1,6]

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบอิทธิพลของการพัฒนาทักษะ Soft Skills ผ่านการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปต่อความพร้อมในการทำงานของนักศึกษามหาวิทยาลัยนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะความสามารถในการปรับตัว ทักษะด้านจริยธรรมในการทำงาน และทักษะการคิดและการแก้ปัญหา เป็นทักษะที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ความสามารถในการนำตนเองและผู้อื่น การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมการทำงาน การยึดมั่นในหลักคุณธรรมและความรับผิดชอบในการทำงาน รวมถึงการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและการแก้ปัญหาในสถานการณ์การทำงานจริง ล้วนมีบทบาทต่อการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการเข้าสู่ตลาดแรงงานและการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้าม ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการจัดการสารสนเทศ และ ทักษะการสื่อสาร ไม่พบว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อความพร้อมในการทำงานของนักศึกษา รวมทั้งเพศและอายุไม่พบว่ามีอิทธิพลต่อความพร้อมในการทำงานเช่นกัน โดยภาพรวม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปควรมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทการทำงาน โดยเฉพาะทักษะด้านการปรับตัว การคิดและการแก้ปัญหา ภาวะผู้นำ และจริยธรรมในการทำงาน เพื่อเสริมสร้างความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะเชิงทฤษฎี

งานวิจัยนี้ช่วยสร้างองค์ความรู้เชิงประจักษ์เกี่ยวกับบทบาทของการพัฒนาทักษะ Soft Skills ผ่านรายวิชาศึกษาทั่วไปที่มีต่อความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของมหาวิทยาลัยนครพนม ผลการวิจัยช่วยยืนยันกรอบแนวคิดและองค์ประกอบของ Soft Skills ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ภาวะผู้นำ การสื่อสาร การปรับตัว จริยธรรมในการทำงาน และการคิดและการแก้ปัญหา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นต่อการทำงานของผู้เรียน นอกจากนี้ องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยยังสามารถใช้เป็นฐานทางทฤษฎีสำหรับการพัฒนางานวิจัยในประเด็นด้านการพัฒนาทุนมนุษย์ และการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการประยุกต์ใช้แนวคิดด้านทักษะศตวรรษที่ 21 ในบริบทของสถาบันอุดมศึกษาในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเชิงปฏิบัติในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยนครพนม โดยเฉพาะการบูรณาการทักษะ Soft Skills ที่จำเป็นต่อการทำงานจริงให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้ยังสามารถใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย การพัฒนาหลักสูตร การออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการแนะแนวอาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะของบัณฑิตให้มีความพร้อมในการทำงาน และสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย คือ “มีจิตสาธารณะ พร้อมทักษะการทำงาน” อันจะนำไปสู่การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและสามารถพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

งานวิจัยนี้มีข้อจำกัดบางประการที่ควรพิจารณาในการตีความผลการวิจัย และสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยในอนาคต ประการแรก งานวิจัยศึกษากลุ่มตัวอย่างเฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยนครพนม ซึ่งอาจจำกัดความสามารถในการอ้างอิงผลไปยังนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น งานวิจัยในอนาคตจึงควรขยายขอบเขตกลุ่มตัวอย่างไปยังมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาในภูมิภาคและบริบทที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มความครอบคลุมและความสามารถในการอ้างอิงเชิงทั่วไปของผลการวิจัย

ประการที่สอง การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามซึ่งอาศัยการประเมินตนเองของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหลัก อาจเกิดอคติจากการรับรู้หรือการตอบตามความคาดหวังทางสังคม งานวิจัยในอนาคตควรใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย เช่น การประเมินจากผู้สอน ผู้ประกอบการ หรือการสังเกตพฤติกรรม เพื่อสะท้อนระดับทักษะและความพร้อมในการทำงานได้อย่างรอบด้านมากขึ้น

ประการที่สาม งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง จึงไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของทักษะ Soft Skills และความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาในระยะยาวได้ งานวิจัยในอนาคตควรใช้การวิจัยเชิงติดตามผล (Longitudinal study) เพื่อศึกษาพัฒนาการของทักษะดังกล่าวตลอดช่วงเวลาการศึกษาและช่วงเปลี่ยนผ่านสู่การทำงานจริง

ประการสุดท้าย งานวิจัยมุ่งเน้นการวิเคราะห์หัตถิพลของทักษะ Soft Skills ต่อความพร้อมในการทำงานโดยตรง ยังมิได้พิจารณาปัจจัยแทรกซ้อนหรือปัจจัยเชิงบริบทอื่น ๆ เช่น ประสบการณ์ฝึกงาน สาขาวิชา รูปแบบการจัดการเรียนการสอน หรือความต้องการของสถานประกอบการ งานวิจัยในอนาคตจึงควรนำปัจจัยเหล่านี้มาพิจารณา ร่วม เพื่อให้เข้าใจกลไกและเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความพร้อมในการทำงานของบัณฑิตได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

6. เอกสารอ้างอิง

- [1] ธนกรณ์ ชัยธวัช และ สิริธร ลินจินดาวงศ์. (2565). การพัฒนากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจรรยาบรรณ (Soft Skills) ในการทำงานสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 37(2), หน้า 112-125.
- [2] มหาวิทยาลัยนครพนม. (2568). ความเป็นมามหาวิทยาลัยนครพนม, [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา <https://www.npu.ac.th>, เข้าดูเมื่อวันที่ 10/08/2568.

- [3] สภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ. (2568). การผลิตและพัฒนากำลังคนตามความต้องการของประเทศ, [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา <https://nxpo.or.th/th/สมุดปกขาวระบบอุดมศึกษา>, เข้าดูเมื่อวันที่ 10/08/2568.
- [4] จิราวรรณ คบขุนทด. (2565). การพัฒนาซอฟต์แวร์สเกลของนักเรียนระดับประถมศึกษา, วารสารราชภัฏพระนครวิชาการ, 1(1), หน้า 16-22.
- [5] ประทีป กาลเข้, รุ่งนภา แสงแดง และ เบญญาภา กาลเข้. (2563). ความพร้อมในการทำงานและปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการทำงานของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น, วารสารสภาการสาธารณสุขชุมชน, 2(3), หน้า 89-99.
- [6] สุรัชย์ รุ่งเรืองกุลานิช, นนทลี พรธาดาวิทย์ และ ประทุมทอง ไตรรัตน์. (2566). รูปแบบการพัฒนาทักษะด้าน Soft Skills เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัลของกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล, วารสารศิลปศาสตร์ราชมงคลสุวรรณภูมิ, 5(3), หน้า 694-708.
- [7] สุริรัตน์ ตลับเงิน, จารุวรรณ เขียวน้ำชุม, ระวีวัฒน์ ศรีประดิษฐ์, กัลยาณี ม่วงไทย, วรรณธิภา อุนารัตน์ และ มานะชัย แก้วสีดวง. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาทักษะ Soft Skills ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครุศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยนครพนม, วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 8(3), หน้า 1685-1694.
- [8] Baruch, Y. and Holtom, B.C. (2008). Response rate levels and trends in organizational research, Human Relations, vol. 61(8), pp. 1139-1160. <https://doi.org/10.1177/0018726708094863>
- [9] Rovinelli, R.J. and Hambleton, R.K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity, Dutch Journal of Educational Research, vol. 2(2), pp. 49-60.
- [10] Polit, D.F. and Beck, C.T. (2006). The content validity index: Are you sure you know what's being reported? Critique and recommendations, Research in Nursing & Health, vol. 29(5), pp. 489-497. <https://doi.org/10.1002/nur.20147>
- [11] Nunnally, J. C. and Bernstein, I. H. (1994). Psychometric theory, 3rd edition, ISBN: 978-0-07-047849-7, McGraw-Hill, New York.
- [12] Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J. and Anderson, R.E. (2019). Multivariate data analysis, 8th edition, ISBN: 978-1-4737-5654-0, Cengage Learning. Andover.
- [13] Aprilita, K. P. and Pritasari, A. (2024). The influence of soft skills development on perceived work readiness: Case of recent public university graduates, Jurnal Ekonomi, Manajemen, Bisnis, dan Sosial, vol. 4(4), pp. 291-310. <https://doi.org/10.59889/embiss.v4i4.327>
- [14] Febriyana, N., Indrawati, H. and Makhdalena. (2023). The influence of emotional intelligence, industrial work practices, soft skills, and self-efficacy on students' work readiness, Journal of Educational Sciences, vol.7(3), pp. 499-517. <https://doi.org/10.31258/jes.7.3>
- [15] Volotovska, T., Kushevska, N., Huda, O., Turgenieva, A. and Khrenova, V. (2025). Education of the future and development of critical thinking through the integration of soft skills, Futurity Education, vol. 5(1). pp. 71-91. <https://doi.org/10.57125/FED.2025.03.25.05>
- [16] Shillie, P. N. (2023). Influence of employee soft skills on job performance: Evidence from SMEs in Cameroon, Business Perspective Review, vol. 5(1), pp. 1-11. <https://doi.org/10.38157/bpr.v5i1.530>